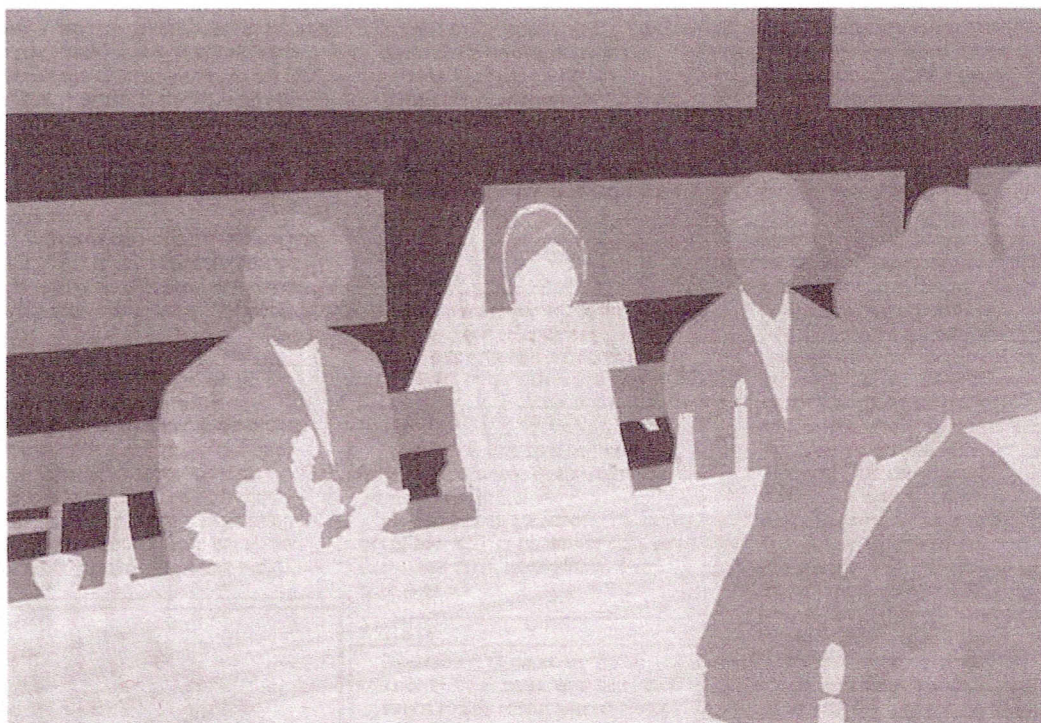

עץ המשפחה, עץ הזאבים

מוזיאונים, גלריות, חללי תצוגה
91 ברחבי הארץ

לארץ את אולף. ציור של אילף קונמן

אולף קונמן מדבר על ישראליות וגרמניות, משפחתיות לא פשוטה וזכרונות ילדות, ציור כתרפיה ואינפנטיליות // איתן בוגנים

נולדת בשווייץ, גדלת במונטריאול, בגיל 8 הגעת לארץ, נשעת לאנגליה, למדת אמנות בניו יורק במשך ארבע שנים, ובסוף בחרת להיות ישראלית?
"הגעתי לפה בעל כורחי כי אמי התאהבה באבא שלי שהוא ישראלי. זו לא היתה בחירה, ככה זה קרה. באמת היו לי המון מעברים ושינויים בגיל די צעיר, אבל כן, מכל המקומות שהייתי בהם בחרתי להיות דווקא כאן, משהו כאן נכון בשבילי, זה סוג של בית".
יש לבית הזה השפעה על האמנות שלך?
"המקום הראשוני שממנו אני מגיע לציור הוא לא אינטלקטואלי או קונספטואלי, אלא טכני, חומרי של קראפט, או המון שנים הבחירה של גישה הציור לא הטרודה אותי בכלל. רק כשחזרתי ארצה אחרי הלימודים התחילה להציק לי השאלה מה לצייר, כי להעתיק סזאן, להסתכל על תפוחים או מודליסטיט עירומה כבר לא עניין אותי. התפרוץ היה קצת

אידיוטי אבל נורא אפקטיבי - להעתיק תצלומים אישיים מאוד של משפחתי. היה בזה משהו ישרי. זו היתה הפעם הראשונה בחיים שהרגשתי שהציור שייך לי, שההשפעה נובעת מהנוכחות ומהאיכות של התצלום עצמו. זה גם מקום טעון, להסתכל על אמא שלי ולצייר אותה".
כמה טעון?
"מאוד, אבל הרחף והתשווקה שלי הם קודם כל לציור, רק אחר כך מגיע העיסוק האוטוביוגרפי. אני מת על ציור ואני עושה את זה מגיל 4 באופן די רציני, והרחף הזה פוגש פתאים בסיפור משפחתי סבוך ומורכב, לא אופייני לישראלים, על הורים יתומים ועניינים גרמניים לא פתורים, כמו העובדה שאני בעצמי גרמני-נוצרי. אין ספק שהחפירה בקונפליקט הזה מספקת

חומר גלם לכמה שנים טובות".
בציורים אתה מעלים או מוחק את בני משפחתך. מדוע?
"אני לא ממש יודע, זה בטח קשור ליחסים האינטימיים שיש לי איתם. אולי זה סוג של אוטו. בכל מקרה זה נשמע מתאים יותר לטיפול פסיכואנליטי. אני מזהה נטייה להזדהה. אם הייתי מצייר את הורי ביום חתונתם כפי שהם מופיעים בתצלום, הציור היה הופך לאילוסטרציה של חתן וכלה. הייתי חייב להוציא אותם כדי לא להרוג את הציור".
אז יש איכות תרפויטית לציור מבחינתך?
"כשמדברים על תרפיה, המטרה היא לשפר את המצב ולסבול פחות. הציור נראה כמו ניסיון שנועד טראש לכישלון, או עצם ההתעסקות מספקת אותי. אני לא טומן את הראש בחול, אלא מתמודד עם הבעיה בידעה שהיא לא פתירה. הניסיון הוא להעלות לפני השטח דברים קשים מאוד דרך ציור, לנהל דיאלוג עם המשפחה בעזרת האמנות".

אתה בכלל מדבר איתם?
"לא ממש. חוץ מאח אחד שגר כאן, אין יותר אינטימיות, זה משהו שהתפרק לפני הרבה שנים".
מהו הזיכרון המשפחתי הראשון שלך?
"הוא קצת מבהיל ואני לא בטוח אם הוא זיכרון או ברירה. התעוררתי בלילה בגיל 4, בעליית גג, בחושך מוחלט. היה לי חלון שהשקיף החוצה לעץ הובדבנים, ועל ענף קרוב ישב ינשוף ועיניו בהקן. הוא הסתכל עלי ואני הסתכלתי עליו".
מזכיר קצת את איש הזאבים של פרויד.
"לא מכיר".
אתה מצייר את בת זוגך או את שני ילדיך?
"את הילדים לא ציירתי אף פעם. הם נורא קשורים להווה, אמיתיים, ממש לא אסתית, והציור תמיד קשור לעבר ולסוג של פיקציה. את בת זוגי דווקא ציירתי הרבה מתוך תצלומים. איתה זה בא ממקום של תשווקה פזוית ושל אהבה".
גם בציורים שלך יש שני סוגי תשווקות - חומרית ורגשית.
"כן, מה לעשות שאני גרמני. הרברים שהם בלתי מדויקים באישיות שלי והאיפוק המתלווה לגרמניות הזאת מסבירים אולי את הקונפליקט הזה. אני מנסה לא להסתפק, להישאר מאופק, לא לחשוף יותר מדי, כי אני מאמין שמאחורי הציור או במקומות הביניים שלא נראים במבט ראשון הרגש אכן מבצבץ, המתח בין איפוק לרגש מורגש ואפשר אפילו להוות בו".
יש מצבים שבהם אתה מרשה לעצמך להתפרע?
"בטח. הרי ילדים לא מאפשרים לך להישאר מבוגר ציני סביב החומות שבנות, והילדים שלי מוציאים ממני לא מעט אינפנטיליות - להשתולל, לזרוק דברים, לעשות קולות. הם מוכיחים לי שאני יצור חשוף ומאוד רגשי. גם בציור אני מרשה לעצמי לאחזרה לשחק יותר, להיות בצבצבים אימפולסיביים ומלאי חומור".
למה להיות צייר?
"זה לא מחוסר ברירה, אני נורא נהנה מזה. זו מין מתנה שאני שמח שוויחתי בזמן. ספקות יש תמיד, אבל מכל הדברים שאנשים עושים כיום, זה המקום שבו אני מרגיש שאני נותן לעולם, והציור בתורו נותן משמעות לקיום שלי. וואלה, אני צייר".

תערוכתו של אולף קונמן, "עץ משפחה", מוצגת בגלריה 39, עד 26.8

אמנות